

13/34

Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti u vybraných organizačních složek státu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2013 pod číslem 13/34. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s peněžními prostředky vynakládanými na úhradu vybraných nákladů z činnosti u vybraných organizačních složek státu.

Kontrola byla prováděna v době od září 2013 do března 2014. Kontrolovaným obdobím byly roky 2010, 2011 a 2012, v případě věcných souvislostí i předchozí období a období do ukončení kontroly.

Kontrolované osoby:

Český statistický úřad (dále také „ČSÚ“),
Český telekomunikační úřad (dále také „ČTÚ“),
Generální ředitelství cel (dále také „GŘC“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly ČSÚ a GŘC, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Odvolání, které proti rozhodnutí o námítkách podalo GŘC, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XI. zasedání, konaném dne 9. června 2014, **schválilo** usnesením č. 4/XI/2014 **kontrolní závěr** v tomto znění:

I. Úvod

Český statistický úřad byl zřízen zákonem č. 2/1969 Sb.¹ ke dni 8. ledna 1969 jako ústřední orgán státní správy České republiky. ČSÚ podle zákona č. 89/1995 Sb.² zabezpečuje získávání a zpracování údajů pro statistické účely a poskytuje statistické informace státním orgánům, orgánům územní samosprávy, veřejnosti a do zahraničí.

Český telekomunikační úřad byl zřízen zákonem č. 127/2005 Sb.³ ke dni 1. května 2005 jako ústřední orgán státní správy České republiky ve věcech stanovených zákonem, včetně regulace trhu a stanovování podmínek pro podnikání v oblasti elektronických komunikací a poštovních služeb, a jako právní nástupce Českého telekomunikačního úřadu zřízeného zákonem č. 151/2000 Sb.⁴ ke dni 1. července 2000.

Generální ředitelství cel bylo zřízeno zákonem č. 185/2004 Sb.⁵ jako správní úřad pro oblast celnictví s celostátní územní působností; je podřízeno Ministerstvu financí. Dalšími správními úřady pro oblast celnictví byly celní ředitelství a celní úřady, které měly ve věcech hospodaření s peněžními prostředky a jiným majetkem státu postavení vnitřní organizační jednotky GŘC.

ČSÚ, ČTÚ a GŘC jsou organizačními složkami státu dle zákona č. 219/2000 Sb.⁶ a jsou účetními jednotkami dle zákona č. 563/1991 Sb.⁷ Podle zákona č. 218/2000 Sb.⁸ je ČSÚ správcem rozpočtové

1 Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

2 Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě.

3 Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích).

4 Zákon č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů.

5 Zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky.

6 Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

7 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

8 Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

kapitoly 345 – Český statistický úřad, ČTÚ správcem rozpočtové kapitoly 328 – Český telekomunikační úřad. Příjmy a výdaje GŘC jsou obsaženy v rozpočtu kapitoly 312 – Ministerstvo financí.

Pozn.: Právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

Předmětem kontroly byly peněžní prostředky vynaložené v kontrolovaném období na úhradu:

- nákupu kancelářských potřeb;
- nákupu služeb – konzultačních, poradenských a právních služeb, školení a vzdělávání, úklidu, překladatelských služeb, ostrahy objektů;
- ostatních nákupů – oprav a udržování motorových vozidel.

Vybrané ekonomické ukazatele

Kontrolované organizační složky státu vedly v letech 2010 až 2012 analytické účty k účtům účtové třídy 5 – *Náklady* v omezeném rozsahu, vzhledem k tomu byly ke kontrole vybrány peněžní prostředky zaříděné podle přílohy k vyhlášce č. 323/2002 Sb.⁹ do třídy 5 – *Běžné výdaje*, konkrétně do podseskupení rozpočtových položek 513 – *Nákupy materiálu*, 516 – *Nákup služeb*, 517 – *Ostatní nákupy*, a to za činnost ČSÚ, ČTÚ a GŘC. Tato podseskupení představují základní rozpočet výdajů kontrolovaných organizačních složek státu, a jsou tudíž vhodné k vzájemnému porovnávání.

Skutečné výše výdajů na vybraných podseskupeních rozpočtových položek 513, 516 a 517 za rok 2010, 2011 a 2012 jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 1

Výše čerpání peněžních prostředků na vybraných podseskupeních položek běžných výdajů (v tis. Kč)									
Rok	513	516	517	513	516	517	513	516	517
	Nákupy materiálu	Nákup služeb	Ostatní nákupy	Nákupy materiálu	Nákup služeb	Ostatní nákupy	Nákupy materiálu	Nákup služeb	Ostatní nákupy
	ČSÚ			ČTÚ			GŘC		
2010	8 736,24	108 445,19	19 824,59	12 210,56	133 897,11	8 868,33	68 346,97	337 843,91	93 095,56
2011	9 300,13	98 324,58	23 076,93	8 829,96	138 294,76	12 926,57	80 325,36	289 542,39	96 999,83
2012	9 974,31	163 472,55	28 937,04	11 652,58	122 649,82	21 140,55	59 777,93	255 695,11	84 084,87

Zdroj: výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, jimi zřízených organizačních složek státu a státních fondů sestavené vybranými organizačními složkami státu k 31. 12. 2010, k 31. 12. 2011 a k 31. 12. 2012.

Kontrolovaný objem peněžních prostředků vynaložených v letech 2010, 2011 a 2012 na činnost ČSÚ činil 52 504 239,35 Kč, na činnost ČTÚ 45 081 530,82 Kč a na činnost GŘC 63 939 889,29 Kč.

V rámci kontroly byla zjišťována celková výše peněžních prostředků vynaložených v kontrolovaném období na úhradu kancelářských potřeb, školení a vzdělávání, překladatelských služeb, oprav a udržování motorových vozidel, úklidu, ostrahy a konzultačních, poradenských a právních služeb, jednotkové ceny a výše čerpaných peněžních prostředků na zaměstnance kontrolovaných organizačních složek státu.

Tabulka č. 2

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců ¹⁾ kontrolovaných organizačních složek státu			
	2010	2011	2012
ČSÚ	1 431	1 359	1 355
ČTÚ	443	442	445
GŘC	5 890	5 614	5 467

Zdroj: výkazy o úplných nákladech práce za roky 2010, 2011 a 2012, evidence ČSÚ.

1) Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený na plnou pracovní dobu.

Na vzorku položek výdajů, vybraném dle významnosti finanční, věcné a dle četnosti zastoupení jednotlivých dodavatelů, byla provedena kontrola hospodárnosti a účelnosti při čerpání peněžních prostředků, dodržování postupů při zadávání veřejných zakázek a kontrola smluvního zajištění dodávek a služeb a jejich plnění. Dále byla kontrolována správnost účtování, správnost použití rozpočtové skladby a provádění řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb.¹⁰

1. Peněžní prostředky vynaložené na úhradu kancelářských potřeb mimo náplní do tiskáren

Tabulka č. 3

Peněžní prostředky vynaložené na úhradu kancelářských potřeb mimo náplní do tiskáren v Kč			
	ČSÚ	ČTÚ	GŘC
2010	2 295 947,43	1 266 795,70	6 546 940,72
2011	1 787 453,82	1 239 031,30	7 382 561,15
2012	989 036,53	1 083 397,80	3 478 275,03
Peněžní prostředky vynaložené na úhradu kancelářských potřeb mimo náplní do tiskáren přepočtené na jednoho zaměstnance v Kč			
2010	1 604,44	2 859,58	1 111,53
2011	1 315,27	2 803,24	1 315,03
2012	729,92	2 434,60	636,23

Zdroj: ekonomické informační systémy, výkazy o úplných nákladech práce za roky 2010, 2011 a 2012.

Peněžní prostředky vynaložené na úhradu kancelářských potřeb přepočtené na jednoho zaměstnance byly v kontrolovaném období u ČTÚ více než 2,5krát vyšší než u GŘC.

Analýzou čerpání peněžních prostředků na nákup kancelářských potřeb po čtvrtletích bylo zjištěno ve všech třech letech zvýšené čerpání peněžních prostředků v posledních čtvrtletích. Nejvýraznější rozdíly byly zjištěny u ČSÚ a GŘC.

ČSÚ ve čtvrtém čtvrtletí roku 2010 vynaložil peněžní prostředky ve výši 2 033 249,60 Kč, což představuje 88,56 % z celkových peněžních prostředků vynaložených na nákup kancelářského materiálu v roce 2010, ve čtvrtém čtvrtletí roku 2011 vynaložil peněžní prostředky ve výši 1 156 541,17 Kč, což představuje 64,70 % z celkových peněžních prostředků vynaložených na nákup kancelářských potřeb v roce 2011, a ve čtvrtém čtvrtletí roku 2012 vynaložil peněžní prostředky ve výši 726 917,92 Kč, což představuje 73,50 % z celkových peněžních prostředků vynaložených na nákup kancelářských potřeb v roce 2012.

GŘC ve čtvrtém čtvrtletí roku 2010 vynaložilo peněžní prostředky ve výši 5 013 480,82 Kč, což představuje 76,58 % z celkových peněžních prostředků vynaložených na nákup kancelářských potřeb v roce 2010, ve čtvrtém čtvrtletí roku 2011 vynaložilo peněžní prostředky ve výši 6 129 314,37 Kč, což představuje 83,02 % z celkových peněžních prostředků vynaložených na nákup kancelářských potřeb v roce 2011, a ve čtvrtém čtvrtletí roku 2012 vynaložilo peněžní prostředky ve výši 2 566 807,49 Kč, což představuje 73,80 % z celkových peněžních prostředků vynaložených na nákup kancelářských potřeb v roce 2012.

Z analýzy je patrná tendence nakupovat kancelářské potřeby především v závěru jednotlivých let kontrolovaného období.

Hlavní dodávky kancelářských potřeb byly v kontrolovaném období zajišťovány u ČSÚ na základě smlouvy uzavřené dle výsledku zadávacího řízení. Nákupy kancelářských potřeb v hodnotě nad 50 tisíc Kč byly u ČTÚ realizovány oslovením minimálně pěti dodavatelů, od druhé poloviny roku 2011 prostřednictvím elektronického tržiště.

Veřejné zakázky na dodávky kancelářských potřeb a papíru byly zadávány GŘC a osmi celními ředitelstvími samostatně jako zakázky malého rozsahu. Tento systém byl použit naposledy v roce 2012. Od 1. ledna 2013, kdy došlo k reorganizaci celní správy, byl zaveden systém centralizovaného

¹⁰ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

nákupu kancelářských potřeb. Tento postup hodnotí NKÚ tak, že GŘC nepostupovalo v souladu s ustanoveními § 13 odst. 3, 4 a 8 zákona č. 137/2006 Sb.¹¹, neboť zadalo v letech 2010 a 2011 veřejné zakázky na dodávky kancelářského papíru jako zakázky malého rozsahu, ačkoliv celková hodnota nakoupeného kancelářského papíru formátu A4 v roce 2010 činila 3 407 257,12 Kč bez DPH a v roce 2011 činila 2 963 736,80 Kč bez DPH. Hodnota pořízeného kancelářského papíru formátu A4 v roce 2010 i v roce 2011 přesáhla finanční limit stanovený pro veřejné zakázky malého rozsahu.

V rámci kontroly pořizování kancelářských potřeb byla zjišťována výše peněžních prostředků vynaložených na nákup kancelářského papíru formátu A4 gramáže 80 g/m² a jeho průměrná jednotková cena.

Tabulka č. 4

Peněžní prostředky vynaložené na kancelářský papír A4 80 g/m ² (v Kč včetně DPH)						
	Celkem			Jednotková cena ¹⁾ bílého xerografického papíru (v Kč včetně DPH)		
				500 listů (1 balení) A4		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
ČSÚ ²⁾	69 252,00	40 320,00	39 888,00	90,53	100,80	86,71
ČTÚ	648 140,00	544 752,00	461 875,20	79,73	68,52	59,99
GŘC	4 088 719,66	3 556 491,16	1 601 225,80	76,98	76,65	88,12

Zdroj: přijaté faktury.

- 1) Jednotková cena kancelářského papíru formátu A4 byla zjištěna výpočtem průměrné ceny za jedno balení z důvodu dodávek papíru v různých cenových relacích.
- 2) Údaje nezahrnují výdaje na kancelářský papír, který ČSÚ nakupoval v rámci projektu *Sčítání lidu, domů a bytů 2011* (rozpočtový paragraf 6149), avšak využíval jej také k činnostem v rámci rozpočtového paragrafu 6146 – *Výdaje ČSÚ*.

Jednotková cena bílého xerografického papíru formátu A4 s gramáží 80g/m² u ČSÚ a ČTÚ poklesla v roce 2012 ve srovnání s rokem předcházejícím, u GŘC cena vzrostla. V kontrolovaném období se průměrná cena jednoho balení kancelářského papíru pohybovala **od 59,99 Kč do 100,80 Kč**.

2. Peněžní prostředky vynaložené na úhradu školení a vzdělávání

Tabulka č. 5

Peněžní prostředky vynaložené na úhradu školení a vzdělávání (v Kč)			
	ČSÚ	ČTÚ	GŘC
2010	2 981 418,24	2 484 930,60	2 653 490,30
2011	2 133 706,50	2 592 899,50	1 476 845,51
2012	2 425 143,85	2 813 769,10	4 446 176,00
Peněžní prostředky vynaložené na úhradu školení a vzdělávání přepočtené na 1 zaměstnance (v Kč)			
2010	2 083,45	5 609,32	450,51
2011	1 570,06	5 866,29	263,06
2012	1 789,77	6 323,08	813,28

Zdroj: ekonomické informační systémy, výkazy o úplných nákladech práce za roky 2010, 2011 a 2012.

Nárůst čerpání peněžních prostředků na školení a vzdělávání zaměstnanců GŘC v roce 2012 oproti roku 2011 o 2 969 330,49 Kč, tj. o 201,06 %, byl způsoben vzděláváním řídicích pracovníků Celní správy České republiky v souvislosti s projektem *Komplexní zavedení procesního řízení a procesní optimalizace v Celní správě České republiky*.

Peněžní prostředky vynaložené na úhradu školení a vzdělávání zahrnují peněžní prostředky na jazykovou výuku a školení. Kontrola NKÚ se zaměřila na hospodaření s peněžními prostředky vynaloženými na

jazykovou výuku, která byla v kontrolovaném období u vybraných organizačních složek státu realizována 1 až 9 poskytovateli jazykových služeb. Vybrané organizační složky státu za jazykovou výuku uhradily:

Tabulka č. 6

Peněžní prostředky vynaložené na jazykovou výuku (v Kč)			
	ČSÚ	ČTÚ	GŘC
2010	482 169	1 435 507	658 569
2011	350 594	1 576 380	668 628
2012	480 786	1 083 095	669 818

Zdroj: smlouvy, přijaté faktury.

NKÚ v rámci kontroly zjišťoval jednotkovou cenu výukové hodiny anglického jazyka vyučovaného ve skupině od poskytovatele s nejvyšším podílem na výdajích na jazykovou výuku:

Tabulka č. 7

Jednotková cena výukové hodiny (45 min) Aj ve skupině od hlavního poskytovatele výuky cizího jazyka (v Kč včetně DPH)			
	ČSÚ	ČTÚ	GŘC
2010	576	429	298
2011	500	429	298
2012	576	429	298

Zdroj: smlouvy s poskytovateli jazykové výuky, dodatky smluv, přijaté faktury uhrazené v letech 2010, 2011 a 2012.

Jednotkové ceny výukové hodiny anglického jazyka se v kontrolovaném období u vybraných organizačních složek státu pohybovaly **od 298 Kč do 576 Kč**.

U všech tří organizačních složek státu bylo zjištěno zvýšené čerpání peněžních prostředků na služby školení a vzdělávání ve čtvrtém čtvrtletí kontrolovaných let s výjimkou čtvrtého čtvrtletí roku 2012 u GŘC.

Peněžní prostředky vynaložené na úhradu školení a vzdělávání přepočtené na jednoho zaměstnance byly v kontrolovaném období u ČTÚ téměř 12krát vyšší než u GŘC.

3. Peněžní prostředky vynaložené na úhradu překladatelských služeb

Tabulka č. 8

Peněžní prostředky vynaložené na úhradu překladatelských služeb (v Kč)			
	ČSÚ	ČTÚ	GŘC
2010	111 120,00	555 703,00	891 065,00
2011	78 430,80	473 744,00	739 973,20
2012	36 949,00	666 112,60	917 630,80

Zdroj: ekonomické informační systémy kontrolovaných osob.

Kontrolou NKÚ byla zjišťována jednotková cena překladu NS¹² v Kč včetně DPH od poskytovatele s nejvyšším podílem na výdajích na překladatelské služby. Překladatelské služby byly v kontrolovaném období u vybraných organizačních složek státu realizovány 1 až 5 poskytovateli.

Tabulka č. 9

Jednotková cena překladu NS (v Kč včetně DPH)						
	– z anglického jazyka do českého jazyka			– z českého jazyka do anglického jazyka		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
ČSÚ	300,00	360,00	364,80	360,00	388,80	270,00
ČTÚ	420,00	396,00	372,00	504,00	514,55	484,93
GŘC	436,80	402,00	402,00	483,60	402,00	402,00

Zdroj: smlouvy, přijaté faktury.

Jednotkové ceny překladatelských služeb se v kontrolovaném období u vybraných organizačních složek státu pohybovaly **od 300 Kč do 436,80 Kč** za odborný překlad jedné NS z anglického do českého jazyka a **od 270 Kč do 514,55 Kč** za odborný překlad jedné NS z českého do anglického jazyka.

Průměrné ceny podnikatelských služeb zveřejněné Českým statistickým úřadem na www.czso.cz za překlady 1 NS odborného textu z anglického/německého jazyka do českého jazyka byly 396,60 Kč včetně DPH v roce 2010, 397,38 Kč včetně DPH v roce 2011 a 401,94 Kč včetně DPH v roce 2012.

4. Peněžní prostředky vynaložené na úhradu oprav a udržování motorových vozidel

Na základě zjištěné výše peněžních prostředků vynaložených na opravy a udržování motorových vozidel v letech 2010, 2011 a 2012, počtu motorových vozidel a ujetých kilometrů byla vypočtena průměrná výše peněžních prostředků oprav a údržby na jedno motorové vozidlo a jeden ujetý kilometr:

Tabulka č. 10

	Rok	Počet motorových vozidel ¹⁾	Průměrné stáří motorových vozidel v měsících	Celkový počet ujetých km všemi motorovými vozidly za rok	Peněžní prostředky vynaložené na opravy a udržování celkem, včetně nákupu pneumatik (v Kč)	Průměrná výše peněžních prostředků vynaložených na opravy a údržbu 1 motorového vozidla (v Kč)	Průměrná výše peněžních prostředků vynaložených na opravy a údržbu na ujetý 1 km (v Kč)
ČSÚ	2010	38	102,06	425 188	391 724,98	10 308,55	0,92
	2011	38	112,53	538 157	388 880,42	10 233,70	0,72
	2012	59	54,81	668 484	517 075,07	8 763,98	0,77
ČTÚ	2010	28	102,68	425 691	552 393,23	19 728,33	1,30
	2011	26	91,19	423 011	518 424,81	19 939,42	1,23
	2012	27	87,85	441 204	568 596,50	21 059,13	1,29
GŘC	2010	38	44,75	530 322	1 087 410,50	28 616,07	2,05
	2011	40	50,86	461 824	1 148 955,60	28 723,89	2,49
	2012	38	61,48	423 202	1 177 095,00	30 976,18	2,78

Zdroj: ekonomické informační systémy kontrolovaných osob, evidence organizačních složek státu, inventurní soupisy.

1) Počet motorových vozidel, se kterými byly příslušné hospodařit ČSÚ, ČTÚ (s výjimkou vozidel se zařízením pro monitorování kmítočtového spektra) a odbor 13 GŘC (bez dislokovaných pracovníků).

Služby oprav a údržby automobilů byly zajišťovány u ČSÚ a ČTÚ bez dlouhodobého smluvního závazku, u GŘC od ledna 2006 na základě výsledku zadávacího řízení.

Průměrná výše peněžních prostředků vynaložených na opravy a údržbu 1 motorového vozidla se v kontrolovaném období u vybraných organizačních složek státu pohybovala **od 8 763,98 Kč/rok do 30 976,18 Kč/rok**. Stáří automobilů se pohybovalo od 44,75 do 112,53 měsíců. Průměrná výše peněžních prostředků vynaložených na opravy a údržbu na ujetý kilometr byla v kontrolovaném období u GŘC 3krát vyšší než u ČSÚ.

V kontrolovaném období využívaly ČSÚ a GŘC k výkonu svých činností osobní automobily na základě nájemních smluv uzavřených na 48 měsíců dle výsledků otevřených zadávacích řízení nadlimitních veřejných zakázek. Po uplynutí doby nájmu byly automobily vráceny pronajímateli.

ČSÚ vynaložil na nájem padesáti osobních automobilů za dobu trvání smluvního vztahu peněžní prostředky ve výši 19 171 721,98 Kč. Na základě peněžních prostředků vynaložených na nájem automobilů a celkového počtu ujetých km byla vypočtena výše peněžních prostředků vynaložená na 1 ujetý kilometr, pohybovala se v rozmezí **od 5,91 Kč/km do 10,76 Kč/km**, a to v závislosti na typu vozidla.

GŘC vynaložilo na nájem 113 osobních automobilů za dobu trvání smluvního vztahu peněžní prostředky ve výši 31 676 558 Kč. Na základě peněžních prostředků vynaložených na nájem automobilů a celkového počtu ujetých kilometrů byla vypočtena výše peněžních prostředků vynaložených na 1 ujetý kilometr, tato částka činila **9,05 Kč/km**.

NKÚ zjistil na modelovém příkladu, že výše peněžních prostředků vynaložených na 1 kilometr jízdy automobilem v majetku ČSÚ představuje částku 3,48 Kč/km. Z toho vyplývá finanční nevýhodnost nájmu osobních automobilů.

ČSÚ v kontrolovaném období dále využíval k výkonu činností osobní automobil, a to na základě nájemní smlouvy uzavřené v roce 2007 na 36 měsíců. ČSÚ vynaložil na nájem jednoho osobního automobilu za dobu trvání smluvního vztahu peněžní prostředky ve výši 1 945 322 Kč. Na základě peněžních prostředků vynaložených na nájem automobilu a celkového počtu ujetých km byla vypočtena výše peněžních prostředků vynaložených na 1 ujetý kilometr, tato částka činila **22,36 Kč/km**.

5. Peněžní prostředky vynaložené na úhradu dodavately zajišťovaného úklidu v sídlech vybraných organizačních složek státu

Tabulka č. 11

Peněžní prostředky vynaložené na úhradu úklidových služeb a hygienických potřeb (v Kč)			
	ČSÚ	ČTÚ ¹⁾	GŘC
2010	3 029 132,25	1 749 829,85	2 946 227,50
2011	2 904 939,60	1 738 049,78	2 298 479,80
2012	3 214 934,87	1 766 446,56	2 318 166,81

Zdroj: ekonomické informační systémy kontrolovaných osob.

1) Údaje za ČTÚ jsou uváděny bez hygienických potřeb.

U ČSÚ a GŘC byly v kontrolovaném období úklidové služby zajišťovány na základě výsledků zadávacích řízení vyhlášených těmito organizačními složkami státu. Úklid v sídle ČSÚ zajišťoval jeden dodavatel na základě smlouvy uzavřené v roce 2004, úklid v sídle GŘC zajišťovali v kontrolovaném období postupně tři dodavatelé na základě smluv uzavřených v letech 2007 a 2010.

U ČTÚ byly v kontrolovaném období úklidové služby zajišťovány na základě mandátní smlouvy uzavřené v souvislosti s vyřešením umístění sídla ČTÚ, které bylo schváleno usnesením vlády ČR ze dne 27. září 2000 č. 958.

V rámci kontrolní akce NKÚ byla zjišťována jednotková cena pravidelného měsíčního úklidu:

Tabulka č. 12

Cena pravidelného měsíčního úklidu plochy 100 m ² /měsíc (v Kč včetně DPH)			
	ČSÚ	ČTÚ	GŘC
2010	1 070,10	1 495,24	1 213,49
2011	965,70	1 495,24	993,82
2012	965,70	1 495,24	993,82

Zdroj: smlouvy, přijaté faktury.

ČTÚ v roce 2011 a 2012 hradil jednotkovou cenu pravidelného měsíčního úklidu 1,5krát vyšší, než byla cena hrazená ČSÚ a GŘC.

6. Peněžní prostředky vynaložené na úhradu ostrahy objektů vybraných organizačních složek státu

Ostraha sídla GŘC byla v kontrolovaném období zajišťována příslušníky Celní správy České republiky vykonávajícími nepřetržitou službu, tj. GŘC nevynaložilo žádné peněžní prostředky na dodavately zajišťovanou ostrahu sídla.

Tabulka č. 13

Peněžní prostředky vynaložené na úhradu ostrahy objektů (v Kč)		
	ČSÚ	ČTÚ
2010	3 423 532,20	1 916 873,56
2011	2 925 040,80	1 916 873,56
2012	2 942 254,40	1 916 873,56

Zdroj: ekonomické informační systémy kontrolovaných osob.

U ČTÚ byly v kontrolovaném období služby ostrahy sídla zajišťovány jako součást komplexní správy nemovitosti na základě výše uvedené mandátní smlouvy. Služby ostrahy sídla ČSÚ byly zajišťovány na základě dlouhodobé smlouvy z roku 2004 uzavřené na základě výsledku zadávacího řízení.

Jednotková cena stanovená smlouvou za jednu hodinu ostrahy sídla ČSÚ činila v kontrolovaném období 121,20 Kč včetně DPH, cena za jednu hodinu ostrahy sídla ČTÚ činila v kontrolovaném období 143,90 Kč včetně DPH.

7. Peněžní prostředky vynaložené na úhradu konzultačních, poradenských a právních služeb

Tabulka č. 14

Peněžní prostředky vynaložené na úhradu konzultačních, poradenských a právních služeb (v Kč)			
	ČSÚ	ČTÚ	GŘC
2010	4 933 432,48	7 329 752,00	5 407 559,30
2011	2 365 177,00	31 334 200,80	872 924,85
2012	2 115 115,20	41 843 679,00	3 627 761,00

Zdroj: ekonomické informační systémy kontrolovaných osob.

ČSÚ v roce 2012 vynaložil na konzultační, poradenské a právní služby o 2 818 317,28 Kč méně než v roce 2010, tj. pokles o 57,13 %. Pokles peněžních prostředků vznikl především v důsledku zřízení Oddělení veřejných zakázek ke dni 1. ledna 2011. V roce 2010 byla administrace veřejných zakázek zajišťována pouze externími dodavateli.

GŘC v roce 2011 vynaložilo na konzultační, poradenské a právní služby o 4 534 634,45 Kč méně než v roce 2010, tj. pokles o 83,86 %, a v roce 2012 vynaložilo na konzultační, poradenské a právní služby o 2 754 836,15 Kč více než v roce 2011, tj. nárůst o 315,59 %. Výkyvy v jednotlivých letech byly způsobeny jednorázovými výdaji peněžních prostředků, kdy v roce 2010 GŘC uhradilo celkem 3 714 000 Kč za projekt *Studie proveditelnosti modernizace celní správy a tvorba nového procesního modelu* a v roce 2012 GŘC uhradilo celkem 2 316 000 Kč za konzultační a poradenské služby poskytnuté v rámci realizace projektu *Komplexní zavedení procesního řízení a procesní optimalizace v Celní správě České republiky*. Výstupy obou projektů byly využity k činnosti GŘC.

ČTÚ v roce 2012 vynaložil na konzultační, poradenské a právní služby o 34 513 927 Kč více než v roce 2010, tj. nárůst o 470,87 %. Tento nárůst vznikl především v důsledku úhrad konzultačních služeb v souvislosti s realizací projektů spolufinancovaných z prostředků EU.

V případě ČTÚ bylo kontrolou uzavírání smluv na právní služby zjištěno, že ČTÚ nepostupoval v roce 2012 v souladu s ustanovením § 13 odst. 3 zákona č. 137/2006 Sb., neboť rozdělil předmět veřejné zakázky související s posouzením udělení práv k využívání rádiových kmitočtů, čímž došlo ke snížení předpokládané hodnoty veřejné zakázky pod finanční limit stanovený v zákoně č. 137/2006 Sb. Peněžní prostředky vynaložené na plnění smluv uzavřených bez zadávacího řízení činily 1 328 000 Kč bez DPH.

8. Nedostatky v účetnictví, řídicí kontrole a ostatní nedostatky

ČSÚ v některých případech v roce 2010 a 2011 neúčtoval o skutečnostech, které byly předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisely ve smyslu § 3 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. a § 69 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 410/2009 Sb.¹³. Do nesprávného období ČSÚ účtoval náklady na nájem automobilů ve výši 824 953,60 Kč a náklady na konzultační, poradenské a právní služby ve výši 27 000 Kč.

Účetnictví ČSÚ nebylo ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 563/1991 Sb. správné a úplné. GŘC neúčtovalo o prvním použití metody odpisování drobného dlouhodobého hmotného majetku (dále jen „DDHM“) v účetní závěrce sestavené k 31. 12. 2011 a nepromítlo do účetnictví k 31. 12. 2011 hodnotu oprávek k DDHM jako oceňovací rozdíl při změně metody. GŘC zaúčtovalo do účetnictví hodnotu oprávek k DDHM jako oceňovací rozdíl při změně metody až v účetních knihách roku 2013, a to účetními zápisy v celkové výši 681 887 491,35 Kč. GŘC neúčtovalo v účetních knihách roku 2012 o nákladech z DDHM minimálně ve výši 5 405 890,20 Kč.

Účetnictví GŘC nebylo v účetním období roku 2011 ani 2012 správné a úplné ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 563/1991 Sb. GŘC v roce 2010 vynaložilo peněžní prostředky na úhradu kancelářských potřeb ve výši 1 958 783,90 Kč a dodávky zboží se uskutečnily až v letech 2011 a 2012, v roce 2011 vynaložilo peněžní prostředky na úhradu kancelářských potřeb ve výši 2 680 135 Kč a dodávky zboží se uskutečnily až v letech 2012 a 2013 a v roce 2012 vynaložilo peněžní prostředky na úhradu kancelářských potřeb ve výši 216 441,51 Kč a dodávky zboží se uskutečnily až v roce 2013.

GŘC nepostupovalo v souladu s ustanovením § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb. tím, že peněžní prostředky ve výši 4 855 360,41 Kč, kterými disponovalo v letech 2010 až 2012, nepoužilo pouze ke krytí nezbytných potřeb, ale uhradilo jimi kancelářské potřeby, které odebralo až o několik měsíců později. GŘC tak neoprávněně použilo finanční prostředky na pokrytí výdajů budoucích rozpočtových let. Porušením ustanovení § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb. se GŘC dopustilo porušení rozpočtové kázně ve smyslu ustanovení § 44 odst. 1 písm. f) zákona č. 218/2000 Sb.

V souvislosti s kontrolou řádného a včasného plnění závazků vybraných organizačních složek státu vůči jednotlivým dodavatelům bylo zjištěno, že **ČSÚ nepostupoval v souladu s ustanovením § 64 zákona č. 499/2004 Sb.¹⁴ a ustanoveními § 3, § 7 a § 13 vyhlášky č. 259/2012 Sb.¹⁵, neboť nezajistil oběh dokumentů způsobem umožňujícím sledovat veškeré úkony s dokumenty, identifikovat fyzické osoby, které úkon provedly, a určit datum, kdy byly úkony s dokumenty provedeny. Oběh účetních dokladů nebyl nastaven tak, aby zajistil dostatečnou míru jistoty zachycení všech účetních případů v účetnictví.** Tímto postupem se ČSÚ v případě neuhrazení dlužné částky v termínu vystavoval riziku úhrady zákonného úroku z prodlení z dlužné částky. V průběhu kontrolní akce došlo k nápravě zjištěného nedostatku.

III. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ se zaměřil na analýzu čerpání peněžních prostředků u vybraných nákupů materiálu a služeb s cílem nalézt možné rezervy pro dosažení úspor.

U kontrolovaných organizačních složek státu bylo zjištěno zvýšené čerpání peněžních prostředků ve čtvrtém čtvrtletí kontrolovaných let, a to na nákup kancelářských potřeb, na služby školení a vzdělávání, na opravy a udržování vozidel i na konzultační, poradenské a právní služby. Např. u ČSÚ představoval podíl výdajů vynaložených ve čtvrtém čtvrtletí 77,22 % a u GŘC 78,76 % celkové výše peněžních prostředků vynaložených na nákup kancelářských potřeb v kontrolovaných letech. U ČSÚ představoval

13 Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

14 Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.

15 Vyhláška č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby.

podíl výdajů vynaložených ve čtvrtém čtvrtletí 35,77 %, u ČTÚ 54,16 % a u GŘC 65,65 % celkové výše peněžních prostředků vynaložených na konzultační, poradenské a právní služby v kontrolovaných letech.

V rámci kontrolní akce NKÚ byly zjišťovány jednotkové ceny 1 balení (500 listů) kancelářského papíru formátu A4 nakupovaného v kontrolovaném období. ČSÚ nakupoval v letech 2010 a 2011 kancelářský papír za nejvyšší průměrné jednotkové ceny, které se v kontrolovaném období u vybraných organizačních složek státu pohybovaly **od 59,99 Kč do 100,80 Kč**. Peněžní prostředky na úhradu kancelářských potřeb přepočtené na jednoho zaměstnance byly v kontrolovaném období u ČTÚ více než 2,5krát vyšší než u GŘC.

V rámci kontroly hospodaření s peněžními prostředky vynaloženými na jazykovou výuku byly kontrolou NKÚ porovnány jednotkové ceny a bylo zjištěno, že jednotkové ceny výukové hodiny anglického jazyka hrazené ČSÚ byly v kontrolovaném období téměř 2krát vyšší než u GŘC. Jednotkové ceny výukové hodiny anglického jazyka se v kontrolovaném období u vybraných organizačních složek státu pohybovaly **od 298 Kč do 576 Kč**. Peněžní prostředky na úhradu školení a vzdělávání přepočtené na jednoho zaměstnance byly v kontrolovaném období u ČTÚ téměř 12krát vyšší než u GŘC.

V rámci kontroly hospodaření s peněžními prostředky vynaloženými na překladatelské služby byly NKÚ zjišťovány jednotkové ceny překladu 1 NS odborného textu, které se pohybovaly **od 300 Kč do 436,80 Kč**. Ceny překladů odborných textů hrazené v roce 2010 Českým telekomunikačním úřadem a v letech 2010 a 2011 Generálním ředitelstvím cel byly vyšší než průměrné ceny zveřejněné Českým statistickým úřadem.

V rámci kontrolní akce NKÚ byly zjišťovány jednotkové ceny pravidelného úklidu, které se v kontrolovaném období pohybovaly **od 965,70 Kč do 1 495,24 Kč** za měsíční úklid plochy 100 m².

V kontrolovaném období využívaly ČSÚ a GŘC k výkonu svých činností osobní automobily, a to na základě nájemních smluv. ČSÚ vynaložil na nájem 50 osobních automobilů za celou dobu trvání smluvního vztahu peněžní prostředky ve výši 19 171 721,98 Kč. Výše peněžních prostředků vynaložených na 1 ujetý kilometr se pohybovala **od 5,91 Kč/km do 10,76 Kč/km** v závislosti na typu vozidla. GŘC vynaložilo na nájem 113 osobních automobilů za celou dobu trvání smluvního vztahu peněžní prostředky ve výši 31 676 558 Kč. Výše peněžních prostředků vynaložených na 1 ujetý kilometr činila **9,05 Kč/km**. Podle výpočtu NKÚ byly nájmy osobních automobilů finančně nevýhodné, neboť výdaje na 1 ujetý kilometr automobilem v majetku ČSÚ a GŘC činily 3,48 Kč/km.

NKÚ zjistil nedostatky v účetnictví, na jejichž základě konstatoval, že účetnictví GŘC nebylo v účetních obdobích let 2011 a 2012 správné a úplné a účetnictví ČSÚ nebylo v účetních obdobích let 2010 a 2011 správné a úplné ve smyslu zákona o účetnictví⁷.

Ve zjištěných případech u GŘC v letech 2010 a 2011 a u ČTÚ v roce 2012 došlo rozdělením zakázky ke snížení předpokládané hodnoty veřejné zakázky pod finanční limit stanovený v zákoně o veřejných zakázkách. GŘC zadávalo veřejné zakázky na dodávky kancelářského papíru jako zakázky malého rozsahu, přestože hodnota pořízeného materiálu přesáhla finanční limit stanovený pro veřejné zakázky malého rozsahu. Tento postup mohl podstatně ovlivnit výběr nejhodnější nabídky. ČTÚ bez zadávacího řízení uzavřel s jedním dodavatelem tři smlouvy s obdobným předmětem plnění v celkové částce 1 328 000 Kč bez DPH.

GŘC v kontrolovaném období nepostupovalo v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech⁸, neboť neoprávněně použilo peněžní prostředky ve výši 4 855 360,41 Kč na pokrytí výdajů budoucích rozpočtových let a dopustilo se tím porušení rozpočtové kázně.

V následující tabulce jsou uvedeny hodnoty poměrového ukazatele vypočtené jako poměr běžných výdajů na činnost kontrolovaných organizačních složek státu, které představují základní rozpočet výdajů, k počtu zaměstnanců.

Tabulka č. 15

(v tis. Kč)

Běžné výdaje na činnost / počet zaměstnanců ¹⁾			
	2010	2011	2012
ČSÚ	622,34	624,75	669,17
ČTÚ	905,53	869,82	856,49
GŘC	638,54	621,84	612,02

Zdroj: výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, jimi zřízených organizačních složek státu a státních fondů sestavené vybranými organizačními složkami státu k 31. 12. 2010, k 31. 12. 2011 a k 31. 12. 2012; výkazy o úplných nákladech práce za roky 2010, 2011 a 2012; evidence ČSÚ.

1) Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený na plnou pracovní dobu.

Hodnota poměrového ukazatele u ČTÚ byla v průměru o téměř 40 % vyšší než u ČSÚ a GŘC. V kontrolovaném období tento poměrový ukazatel u ČTÚ a GŘC klesal, u ČSÚ mírně vzrůstal. Významný vliv na hodnotu poměrového ukazatele u ČTÚ měla výše peněžních prostředků vynaložených na úhradu služeb.